

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomana a soudkyně JUDr. Renáty Zimové a JUDr. Lady Závaškové ve věci

žalobce:

I. Š., narozený
bytem
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Hromkem
sídlem Vídeňská 153/119b, 619 00 Brno

proti

žalované:

Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 42, Praha 2

o náhradu nemajetkové újmy

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 3. 10. 2019, č. j. 26 C 213/2018 – 125

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. potvrzuje, ve výroku III. se mění jen tak, že výše náhrady nákladů činí 46 355 Kč, jinak se i v tomto výroku potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady odvolacího řízení ve výši 12 117 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Martina Hromka.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně shora označeným rozsudkem uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 100 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně od 9. 9. 2018 do zaplacení ve lhůtě 15 dnů (výrok I.), žalobu o zaplacení dalších 50 000 Kč s příslušenstvím zamítl (výrok II.) a žalované uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení ve výši 54 583 Kč k rukám jeho právního zástupce ve lhůtě 15 dnů (výrok III.). Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal zaplacení celkem částky 150 000 Kč s příslušenstvím jako nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále též jen „zákon“). Tvrdil, že Městským soudem v Brně bylo proti němu vedeno trestní stíhání na základě sdělení obvinění pro spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby a pro spáchání zvláště závažného zločinu přijetí úplatku, které trvalo téměř 20 měsíců. V době zahájení trestního stíhání byl inspektorem oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskorty, [REDAKCE] a byl zproštěn výkonu služby a po tuto dobu mu náležel služební příjem ve výši pouze 50 %. Dne 20. 9. 2017 ho Městský soud v Brně zprostil obžaloby, neboť v obžalobě označený skutek není trestným činem, a postoupil věc k rozhodnutí služebnímu orgánu (pokud jde o bod 1. obžaloby – poznámka odvolacího soudu). Pokud jde o zvláště závažný zločin přijetí úplatku, obžaloby byl pravomocně zproštěn, neboť tento skutek není trestným činem. Krajský soud v Brně potom usnesením ze dne 4. 1. 2018 zamítl stížnost státního zástupce a téhož dne nabyl rozsudek právní moci. Ke zproštění služby došlo rozhodnutím ze dne 31. 1. 2018, trestní stíhání vedlo k poškození jeho cti a dobré pověsti, k vyčlenění z dosavadního pracovního kolektivu a k narušení pracovních i mimopracovních vztahů, rodinných vazeb, hrozil mu trest odnětí svobody od 3 do 10 let, ve služebním poměru policisty byl od roku 1994, v roce 2016 se zúčastnil zahraniční mise [REDAKCE] a probíhající trestní stíhání způsobilo zhoršení ekonomické situace jeho rodiny, když po dobu přibližně tří měsíců byla jeho manželka vedena na Úřadu práce a trestní stíhání nakonec vedlo i k tomu, že i když byl obžaloby zproštěn, byl nucen své zaměstnání z důvodu narušených vztahů na pracovišti opustit.
2. Žalovaná sice konstatovala, že došlo k porušení práva žalobce nezákonně vedeným trestním stíháním, avšak neshledala důvod pro poskytnutí finančního zadostiučinění. Učinila nesporným průběh trestního řízení i to, že žalobce u ní podáním doručeným dne 8. 3. 2018 uplatnil nárok na náhradu škody, avšak přes výzvu konkrétní zásahy do své osobnostní sféry nedoložil. Argumentovala i tím, že to, že jiné osoby nerespektují presumpci nevinu a dávají obviněným či obžalovaným pocítit probíhající trestní stíhání, nemůže jít k její tíži. Obdobně to platí i pro medializaci. Výslovně nesouhlasila s placením úroků z prodlení, neboť žalobce v rámci předběžného projednání nároku vznik nemajetkové újmy nedoložil.
3. Soud prvního stupně popsal v odůvodnění rozsudku svá skutková zjištění, která plynou jednak ze spisu Městského soudu v Brně sp. zn. [REDAKCE] a jednak ze svědeckých výpovědí svědků S [REDAKCE] a S [REDAKCE] (bývalých kolegů žalobce ze zaměstnání), z výslechu manželky žalobce i samotného žalobce a po právní stránce posoudil věc podle § 1, § 5 písm. a), b), § 13 odst. 1, § 26 a § 31a odst. 1, 2 zákona. Vyložil, že podle judikatury je nárok na náhradu škody způsobené zahájením trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsouzením, specifickým případem nároku na náhradu škody nezákonným rozhodnutím a že rozhodnutí o zproštění obžaloby je rozhodnutím, které ruší účinky zahájeného trestního stíhání a zakládá nárok na náhradu škody. S odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 zmínil základní kritéria, která mohou pravidelně indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy (povaha trestní věci, délka trestního řízení, následky

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby, jakož i další okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě došlo) a dospěl k závěru, že pokud jde o formu zadostiučinění, v daném případě nepostačuje konstatování porušení práva, popřípadě omluva, ale způsobenou nemajetkovou újmu je třeba odškodnit poskytnutím finančního zadostiučinění. Shrnutí, že žalobce byl před zahájením trestního stíhání bezúhonnou osobou, u Policie ČR pracoval od roku 1994, trestní stíhání zásadně zasáhlo do jeho života a především do profesní kariéry, když se nakonec musel vzdát práce, kterou měl rád a v níž byl připraven se dále zdokonalovat (doplňoval si vzdělání). V době trestního stíhání byla jeho rodina vystavena finančním nesnázím, byl postaven mimo službu a dostával poloviční plat, v té době byla nezaměstnaná i jeho manželka, neměli na splátky hypotéky a museli si půjčovat. Následkům trestního stíhání byla vystavena i manželka žalobce a jejich nezletilý syn, i sám žalobce čelil negativním reakcím ze strany okolí i svých kolegů. Poté, co se vrátil do zaměstnání, nechťeli s ním někteří kolegové sloužit směny a po velmi krátkém čase sám odešel, protože někteří kolegové ho přes zproštění obžaloby považovali za vinného a on se v této situaci necítil dobře. V trestním řízení mu zároveň hrozil trest odnětí svobody v době trvání od 3 do 10 let, řízení trvalo přibližně po dobu 20 měsíců a částka 100 000 Kč je zcela přiměřená újmě, která byla žalobci trestním stíháním způsobena. Pro srovnání s jinými obdobnými případy zmínil soud prvního stupně věc vedenou u tamního soudu pod sp. zn. [REDAKCE]

[REDAKCE] a u odvolacího soudu pod sp. zn. [REDAKCE]. Zároveň uložil žalované povinnost zaplatit žalobci úrok z prodlení z přiznané částky jdoucí od 9. 9. 2018 (§ 14 zákona), neboť není pravdou, že by žalobce svůj nárok u žalované nedoložil. V předběžném uplatnění nároku jednak dostatečně tvrdil vznik nemajetkové újmy a k výzvě žalované ve svém dalším podání sdělil, že újmu v osobnostní sféře nelze prokázat listinnými důkazy, ale svědeckými výpověďmi osob, které budou provedeny v soudním řízení. To se také stalo a není důvod, proč by žalobci nemělo být přiznáno i příslušenství z přiznané částky podle § 1970 o.z. O nákladech řízení rozhodl soud prvního stupně podle § 142 odst. 2 o.s.ř. a žalobci přiznal plnou náhradu těchto nákladů, jejichž výši vyčíslil.

4. Proti tomuto rozsudku (proti vyhovujícímu výroku I.) podala žalovaná včasné a přípustné odvolání. Dílčí nesprávnosti rozhodnutí spatřuje v okolnostech, které byly soudem prvního stupně podřazeny pod následky, které byly žalobci způsobeny v souvislosti s jeho trestním stíháním, když z odůvodnění rozsudku je zřejmé, že soud spojil přiznání peněžního zadostiučinění s dopady trestního stíhání žalobce na jeho pracovní kariéru a jeho vztahy s kolegy na pracovišti. Při hodnocení těchto důkazů však soud postupoval podle žalované tendenčně. V rámci dokazování bylo zjišťováno, kolik kolegů žalobce mělo po skončení trestního stíhání žalobce pochybnosti o jeho řádném výkonu služby; z výslechu svědka Stejskala se toto zjistit nepodařilo a z výslechu svědka S [REDAKCE] vyšlo najevo, že se jednalo do pěti příslušníků z jeho oddělení a je tedy otázkou, zda je vůbec namístě učinit zevšeobecnující závěr, že žalobce ukončil služební poměr právě z důvodů odsudků některých jeho kolegů. Takový závěr považuje za nadnesený a nevycházející z provedeného dokazování. Pokud měli kolegové žalobce pochybnosti o jeho nevině ohledně skutku pod bodem 2. obžaloby, pak je zřejmé, že tyto kolegové mají evidentně sami značné limity chápání principu presumpce nevinny. Pokud měli pochybnosti ohledně skutku označeného pod bodem 1. obžaloby, pak poukázala na to, že to byl sám žalobce, který neoprávněně poskytl třetí osobě některé informace z neveřejných informačních systémů Policie České republiky, což bylo v rámci trestního stíhání vyřešeno postoupením nadřízenému žalobce ke kárnému řízení. Pokud jde o nákladový výrok, setrvala na tom, že v rámci předběžného projednání nároku nebyl ze strany žalobce předložen jediný doklad k následkům v jeho osobnostní sféře, a i pokud by mu vznikl nárok na náhradu nákladů řízení, pak mu nelze přiznat náhradu nákladů za úkon uplatnění nároku, protože to vylučuje § 31 odst. 4 zákona, a dále za úkon další porada s klientem ze dne 7. října 2018 trvajícím déle jak jednu hodinu,

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

neboť nejde o účelně vynaložený náklad. Domáhala se toho, aby byl rozsudek ve výroku I. změněn tak, že žaloba bude zamítnuta a aby žalobci bylo uloženo zaplatit jí náklady řízení před soudy obou stupňů.

5. Žalobce v písemném vyjádření k odvolání navrhl potvrzení rozsudku jako věcně správného. Zdůraznil, že při hodnocení následků trestního stíhání v jeho osobnostní sféře soud zohlednil i to, že po dobu trestního stíhání byla v rodině žalobce velmi napjatá situace (žalobce pobíral polovinu platu, jeho manželka byla část předmětného období bez práce, spláceli vysokou hypotéku a museli si půjčovat), a dále že nezletilý syn žalobce byl vystaven posměchu spolužáků a žalobce i jeho manželka byli vystaveni negativním reakcím ze strany jejich blízkého okolí. Pokud jde o hodnocení výsledku svědků S [redacted] a S [redacted] oba se shodli na tom, že zatčení žalobce vyvolalo na pracovišti „zděšení“ a že zde byli kolegové, kteří se k žalobci z důvodu jeho trestního stíhání stavěli negativně, což nakonec vedlo i k odchodu žalobce od policie. Není přitom až tak podstatné, zda negativní postoj vůči žalobci zaujímal většina nebo jen část kolegů, jako spíše to, že u žalobce vůbec došlo k jeho nezákonnému trestnímu stíhání a že byl stigmatizován jako ten, kdo bral úplatky nebo se na uplácení alespoň podílel a že v takovém prostředí nemohl plnohodnotně pracovat ani očekávat případný kariéerní postup. Žalovaná tak odlišně oproti soudu prvního stupně hodnotí výpovědi svědků S [redacted] a S [redacted] a prezentuje svůj vlastní skutkový závěr, že žalobce mohl ve výkonu služby pokračovat, aniž by však takový závěr z provedeného dokazování vyplýval. Pokud jde o přiměřenost výše přiznaného zadostiučinění, odkázal na věc řešenou Nejvyšším soudem pod sp. zn. 30 Cdo 2200/2015, kdy bylo posuzováno nezákonné trestní stíhání policisty pro přečin zneužití pravomoci úřední osoby a kde byl poškozený ohrožen trestem odnětí svobody od šesti měsíců do tří let, jeho trestní stíhání trvalo téměř 23 měsíců, byl postaven mimo službu, věc byla medializována a trestní stíhání se negativně promítlo nejen do pracovního a soukromého života poškozeného, ale i do života jeho rodiny. V tomto případě bylo poškozenému přiznáno zadostiučinění ve výši celkem 140 000 Kč, přičemž tento případ je s projednávanou věcí v podstatných znacích shodný. Pokud jde o náklady řízení a argument, že žalovaná nezavdala příčinu k podání žaloby, poukázal na to, že žalovaná na jedné straně požadovala v rámci předběžného projednání nároku předložení důkazů o následcích trestního stíhání a uváděla, že v případě předložení takových důkazů byla připravena peněžité odškodnění žalobci přiznat, a na druhé straně po provedeném dokazování pokládá žalobní nárok za neopodstatněný. Jde-li o odměnu za úkon – další poradu ze dne 7. 10. 2018, nezdůvodňuje, proč by mělo jít úkon neúčelný, když se jednalo o poradu s klientem bezprostředně předcházející zpracování a podání žaloby.
6. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a odst. 1, 5 o.s.ř. včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
7. Soud prvního stupně provedl v posuzovaném případě dostatečně široké dokazování (nedostatky v tomto směru mu nejsou ostatně ani vytýkány), zcela odpovídající jsou i jeho obecná východiska ve vztahu k závěru o odpovědnosti žalované za způsobenou škodu i ve vztahu k formě a výši přiznaného zadostiučinění, a i když odvolací soud nepovažuje za zcela příléhavé některé dílčí skutkové závěry soudu prvního stupně (ohledně následků trestního stíhání vedoucích k nutnosti opustit dosavadní zaměstnání), jakož i soudem prvního stupně provedené srovnání s jinými obdobnými případy, z hlediska obsahu výroku považuje odvolací soud rozsudek za správný.
8. Podle § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

9. Podle § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 téhož ustanovení zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
10. Je výrazem ustálené soudní praxe, že podle zákona č. 82/1998 Sb. odpovídá stát i za škodu způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu, a protože zákon tento nárok výslovně neupravuje, vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší, a to z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž je považováno rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje. Neposuzuje se tedy správnost postupu orgánů činných v trestním řízení při zahájení trestního stíhání, ale rozhodující je výsledek trestního stíhání (viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 1 Cz 6/90, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 35/1991 nebo rozsudek sp. zn. 25 Cdo 1487/2001, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 1813). Judikatura je rovněž ustálena v názoru, že při důsledném respektování presumpce nevinny představuje každé trestní řízení významný zásah do soukromého a osobního života trestně stíhaného a negativně se dotýká jeho cti a dobré pověsti, přičemž takový zásah je o to intenzivnější, prokáže-li se následně, že se skutek, z něhož byl jednotlivec obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem (viz např. nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3193/10).
11. Ustanovení § 31a odst. 2 zákona potom představuje normu s relativně neurčitou hypotézou, vyžadující, aby soud s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti každého individuálního případu sám vymezil okolnosti významné pro určení výše náhrady, když uvedené ustanovení pouze hovoří o tom, že zadostiučinění musí být přiměřené a samotné určení jeho výše ponechává na volném uvážení soudu. Není tedy vymezena žádná případná hranice pro určení výše odškodnění, avšak při úvaze o přiměřenosti výše finančního odškodnění je nutno vycházet z úplně zjištěného skutkového stavu a opírat se o zcela konkrétní a přezkoumatelná hlediska (srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1684/2010 nebo usnesení sp. zn. 30 Cdo 2290/2007). Takto mají být zvažovány zejména dopady nezákonného rozhodnutí do osobnostní sféry poškozeného, nepříznivost jejich vlivu na pověst poškozeného, jeho dosavadní způsob života a podobně. Kritéria, která mohou pravidelně indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy jsou v případech zahájení trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, povaha trestní věci, délka trestního řízení a následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby.
12. V posuzovaném případě není pochyb o tom (a tento závěr nevyvrací ani žalovaná), že v důsledku zprošťujícího rozhodnutí trestního soudu je třeba považovat usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce za nezákonné rozhodnutí a že žalobci tím vznikla škoda (nemajetková újma). Pokud jde o formu zadostiučinění, nelze souhlasit s názorem žalované, že zjištěným okolnostem případu odpovídá zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva, popřípadě omluvy, a naopak odvolací soud souhlasí se soudem prvního stupně a s žalobcem v tom, že v souzené věci je nutné odškodnit vzniklou nemajetkovou újmu v penězích. Nepeněžitou formu satisfakce lze totiž přiznat pouze tehdy, pokud soud dospěje k závěru, že újma poškozeného je nepatrná (zanedbatelná), anebo pokud by odškodnění

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

v penězích bylo v rozporu s obecně vnímanou představou spravedlnosti (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 4818/2015, sp. zn. 30 Cdo 2828/2016 nebo sp. zn. 30 Cdo 2813/2011). O takový případ se zjevně nejedná, neboť bylo jednoznačně prokázáno, že žalobce byl předtím, než bylo zahájeno jeho trestní stíhání, osobou zcela bezúhonnou, příslušníkem Policie ČR, trestní stíhání trvalo téměř 20 měsíců, hrozil mu trest odnětí svobody v rozmezí od 3 do 10 let a zcela nepochybně byly prokázány intenzivní zásahy do jeho osobnostní sféry (postavení mimo službu, krácení platu, ekonomické problémy rodiny). Z provedeného dokazování nelze podle odvolacího soudu dovodit jako přímý důsledek nezákonného trestního stíhání to, že žalobce byl nucen opustit po skončení trestního stíhání své zaměstnání (z důvodu atmosféry na pracovišti) a chování některých bývalých kolegů žalobce nelze přičítat k tíži žalované, nicméně ani toto (odlišné) zjištění nemůže mít podle přesvědčení odvolacího soudu na výši přiznaného zadostiučinění žádný vliv. Jednání třetích osob (obdobně jako v případě medializace věci) má totiž za následek přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a skutečností, která újmu zakládá nebo zvyšuje (srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1138/2017 nebo sp. zn. 30 Cdo 2200/2015).

13. Na výši přiznávaného zadostiučinění nemá vliv ani skutečnost, že ohledně jednoho žalovaného skutku (zneužití pravomoci úřední osoby) došlo k postoupení věci ke kázeňskému potrestání, neboť i v takovém případě bylo pravomocně rozhodnuto o tom, že skutek, pro který se trestní stíhání vede, není trestným činem a i v takových případech se na usnesení o zahájení trestního stíhání pohlíží jako na nezákonné rozhodnutí. Ani otázka, zda se žalobce dopustil přestupku (kázeňského provinění) nemůže mít vliv na posouzení nezákonnosti usnesení o zahájení trestního stíhání, neboť přestupkové řízení není pokračováním trestního stíhání (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3219/2016). Navíc v tomto případě bylo trestní stíhání nadále vedeno ohledně skutku přísněji trestného (zvláště závažného zločinu přijetí úplatku) a skončilo zproštěním obžaloby.
14. Výše přiznaného zadostiučinění odpovídá i srovnání s obdobnými případy, které se s posuzovanou věcí v základních znacích shodují, i když (jak bylo výše naznačeno) soud prvního stupně k tomuto srovnání nezvolil zcela odpovídající případy. Odvolací soud v této souvislosti poukazuje např. na věc vedenou u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. [REDAKCE] u odvolacího soudu pod sp. zn. [REDAKCE]. V uvedené věci byl stíhán rovněž příslušník policie, a to pro spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby, obžaloby byl zproštěn, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl stíhán, trestní stíhání trvalo 23 měsíců, poškozený byl rovněž zproštěn výkonu služby, byl mu krácen plat a jeho rodina byla vystavena ekonomickým potížím, jeho sociální okolí se jej začalo stranit a bylo mu přiznáno odškodnění ve výši 100 000 Kč. Ve věci vedené Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. [REDAKCE] (u odvolacího soudu pod sp. zn. [REDAKCE] kde za žalovanou rovněž vystupoval Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, šlo rovněž o trestní stíhání příslušníka Policie ČR, a to pro podezření ze spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby, trestní stíhání trvalo 16 měsíců, poškozený byl zproštěn obžaloby, rovněž byl postaven mimo službu se snížením platu na 50 %, trestní stíhání zasáhlo významně do jeho osobního a rodinného života a bylo mu přiznáno zadostiučinění ve výši 100 000 Kč. Konečně ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. [REDAKCE] byl posuzován nárok příslušníka Policie ČR za nezákonné rozhodnutí vydané v rámci trestního stíhání trvajících 891 dnů pro přečin zneužití pravomoci úřední osoby s hrozbou trestu od jednoho do pěti let a se zjištěnými zásahy do profesního a rodinného života (v tomto případě bylo poškozenému přiznáno 107 500 Kč). I z uvedeného srovnání je tedy zjevné, že přiznaná částka zadostiučinění je naprosto odpovídající všem zákonným i judikatorním kritériím.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

15. Soud prvního stupně nepochybil ani v tom, pokud žalobci přiznal i příslušenství z částky 100 000 Kč, když nevzal v úvahu argumentaci žalované o tom, že v rámci předběžného projednání nároku žalobce tento nárok dostatečně neprokázal. Je třeba přisvědčit soudu prvního stupně i žalobci v tom, že žalobce v žádosti o předběžné projednání nároku dostatečně tvrdil všechny rozhodující okolnosti, které musely vést žalovanou k úvaze, že v daném případě nebude jako forma zadostiučinění postačovat konstatování porušení práva, popřípadě omluva (žalovaná se nemohla důvodně domnívat, že újma způsobená žalobci trestním stíháním je pouze nepatrná, nebo že by poskytnutí finančního odškodnění bylo v rozporu se zásadou spravedlnosti).
16. Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. potvrdil podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný.
17. Na druhou stranu se odvolací soud ztotožnil s odvolacími výtkami žalované, pokud směřovaly do určení výše přiznaných nákladů řízení. Soud prvního stupně nesprávně přiznal žalobci náhradu nákladů řízení spočívající v odměně za úkon spočívající v předběžném uplatnění nároku u žalované, včetně režijního paušálu. Tuto náhradu přímo vylučuje ustanovení § 31 odst. 4 zákona, když projednání nároku u příslušného úřadu má charakter neformálního předběžného projednání věci, které není regulováno žádnou speciální procesní úpravou, a proto se nepředpokládá, že by měl být poškozený v této fázi řízení právně zastoupen (srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1191/2011). Tento přístup aproboval i Ústavní soud např. ve svých rozhodnutích III. ÚS 1619/09 nebo sp. zn. III. ÚS 3120/11. Zároveň se odvolací soud ztotožňuje s námitkou žalované, že nelze přiznat odměnu za úkon – poradu s klientem dne 7. 10. 2018 přesahující jednu hodinu, neboť tento úkon nelze považovat za účelně vynaložený náklad (srovnej § 142 odst. 1 o.s.ř.). Tento úkon (porada s klientem) byl vymezen jako „projednání obsahu žaloby proti České republice – Ministerstvu spravedlnosti o náhradu nemajetkové újmy ve výši 150 000 Kč s příslušenstvím“ (viz č.l. 119 spisu), avšak takový úkon je třeba podle náhledu odvolacího soudu podřadit pod úkon „převzetí a příprava zastoupení nebo obhajoby na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb“ podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu. Náhrada nákladů řízení tak měla být přiznána za 8 úkonů právní služby po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepis žaloby, vyjádření ve věci ze dne 29. 3. 2019, další porada ze dne 30. 3. 2019, 3× účast u jednání soudu prvního stupně a 1× u dožádaného soudu) a 8 paušálních náhrad po 300 Kč (27 200 Kč). Spolu s cestovným (6 887 Kč), náhradou za ztrátu času (2 400 Kč) a doloženými náklady na parkovné (170 Kč) jde spolu s 21 % DPH o částku 44 355 Kč, s připočtením soudního poplatku za žalobu (2 000 Kč) celkem o částku 46 355 Kč. Z těchto důvodů odvolací soud nákladový výrok změnil podle § 220 odst. 1 o.s.ř. tak, že určil jejich správnou výši, jinak rozsudek v tomto výroku jako správný potvrdil (§ 219 o.s.ř.).
18. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř. za situace, kdy žalobce byl v této fázi řízení úspěšný. Jeho náklady spočívají v odměně advokáta za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč a 2 režijní paušály po 300 Kč (vyjádření k odvolání a účast u odvolacího jednání), v cestovném 2 314 Kč, náhradě za ztrátu času 800 Kč a v doloženém parkovném 100 Kč, tj. 10 014 Kč, s připočtením 21 % DPH celkem 12 117 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

Poučení:

Přípustnost dovolání proti tomuto rozsudku (§ 237 až § 238a o.s.ř.) je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Praha 6. února 2020

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.